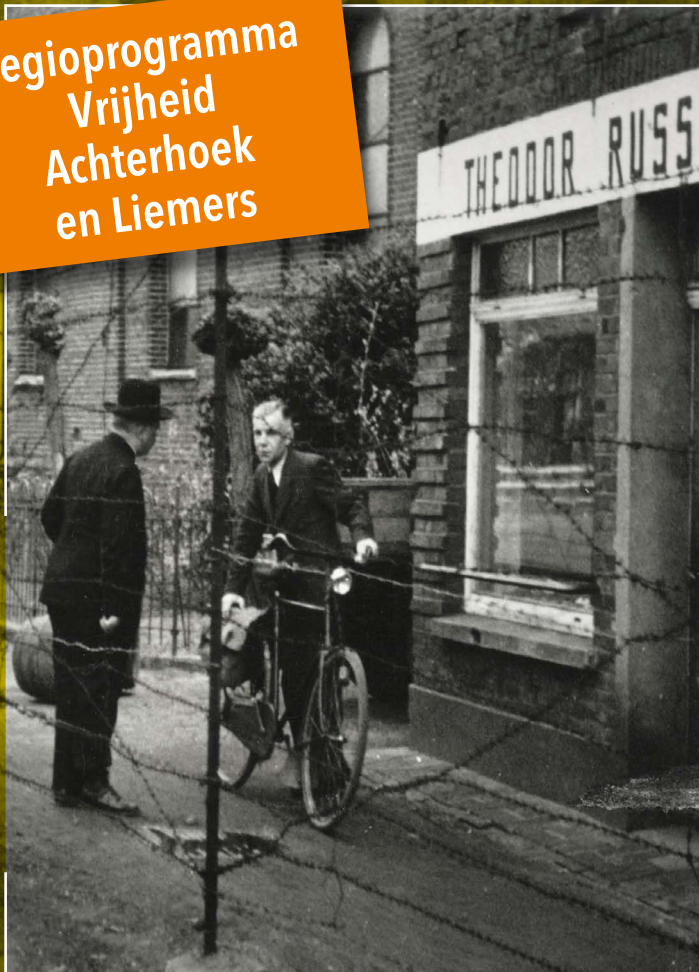

Regioprogramma
Vrijheid
Achterhoek
en Liemers

Fietsroute 2

Montferland - Oude IJsselstreek
54 kilometer

Over de grens

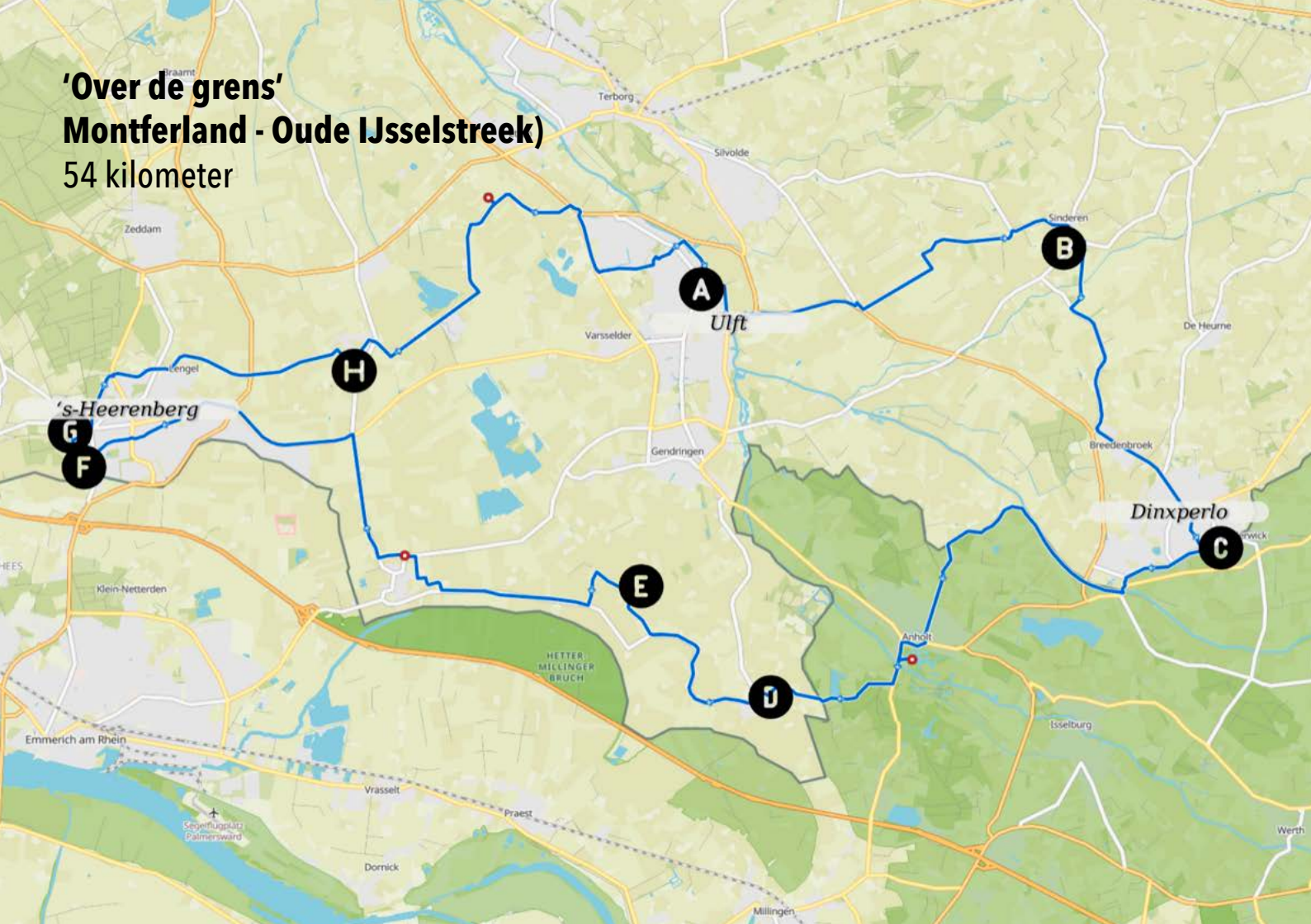
Welkom bij deze fietsroute over oorlog en vrijheid in de omgeving van Montferland en Oude IJsselstreek. Deze route gaat langs belangrijke plekken die te maken hebben met de Tweede Wereldoorlog en vrijheid. Elke plek heeft zijn eigen verhaal. U start en eindigt bij DRU Cultuurfabriek in Ulfst.

Deze fietsroute is deel 2 van 5 fietsroutes.
Deze routes vullen elkaar aan, maar zijn
ook afzonderlijk af te leggen.

Heel veel fietsplezier gewenst!

'Over de grens'
Montferland - Oude IJsselstreek)
54 kilometer

- 1** De route start bij het DRU Industriepark in Ulft. **A**
- 2** Fiets langs het meest rechtse pand over de Plaatstaalweg. Steek het water over en sla rechts af naar Oversluis. Maak een bocht naar links om op de Oversluis te blijven.
- 3** Neem op de rotonde de 1e afslag naar de Dinxperloseweg en volg deze ongeveer 1,5 km.
Ga linksaf de Dinxperloseweg over en sla direct rechtsaf naar de Kerspas. Volg deze 1,5 km.
- 4** Sla linksaf naar de Klein Saleminkdijk en sla rechtsaf naar de Kasteelweg. Volg deze 1,5 km.
Sla rechtsaf naar de Kapelweg.
- 5** In Sinderen, sla rechtsaf naar de Sinderenseweg. Het Monument Oorlogskinderen bevindt zich direct aan uw linkerzijde. **B**
- 6** Sla linksaf naar de Sinderenseweg en vervolg de weg naar de Aaltenseweg.
- 7** Sla na de Molenweg linksaf de doodlopende weg, het Aorendshuuspad, in (*bord uitgezonderd fietsers*). Vervolg de weg naar de Luimesweg.
- 8** Sla na ongeveer 1 km linksaf naar de Den Dam. Volg deze weg 2,5 km.
Sla linksaf naar de Terborgseweg en volg 2 km.
- 9** Neem op de tweede rotonde de 1e afslag naar de Hogestraat. Volg de Hogestraat en sla linksaf naar de Kwikkelstraat.
- 10** Sla rechtsaf op Heelweg/Hellweg. Direct links bevindt zich de kerk St. Michael Pfarrheim. **C**
- 11** Sla linksaf en vervolg de route op de Heelweg/Hellweg naar de Anholtseweg.
- 12** Sla linksaf en houdt de Anholtseweg aan.
- 13** Sla rechtsaf naar Dinxperloer Str. en vervolg de weg over het water. Sla direct rechtsaf en volg het water 2 km.
- 14** Sla linksaf naar de Regniet. Volg de weg 2 km. Volg de Regniet linksaf op de splitsing met de Grensweg en volg de Regniet vervolgens rechtsaf.
- 15** Aan het eind van de weg, sla rechtsaf naar de Niederstraße. Sla vervolgens linksaf naar de Klever Straße. Schloß Anholt ligt aan uw linkerzijde. **D**
- 16** Sla linksaf naar Klever Straße. Vervolg de weg naar Anholter Straße en sla rechtsaf naar Buchenallee.
- 17** Maak een flauwe bocht naar links naar Grenzweg. Je gaat Nederland binnen.
Vervolg de weg naar de Krupop. Vervolg de weg naar de Heisestraat.
- 18** Sla linksaf om op de Heisestraat te blijven. Sla rechtsaf naar de Pastoor Geerdink-Johanninkweg. Je vindt het Monument Hulp aan Gevangenen links. **E**
- 19** Sla linksaf naar de Julianaweg. Sla rechtsaf naar de Nieuweweg. Volg deze voor 3,5 km.
- 20** Sla rechtsaf naar de Asbroek. Je vindt De Moezeköttel aan de rechterkant. **F**
- 21** Sla linksaf op de Asbroek richting de Nieuweweg. Sla rechtsaf naar de Munsterweg. Sla linksaf naar de Schriekseweg.
- 22** Sla rechtsaf naar de Jonkerstraat. Volg voor 2 km. Sla rechtsaf naar de Neerveldseweg. Sla rechtsaf naar de Amtweg.
- 23** Ga links naar de Netterdensestraat. Sla rechtsaf naar de Revenseweg. Sla rechtsaf naar de Papenkampseweg. Volg deze 1,5 km.
- 24** Neem op de rotonde de 3e afslag naar de Meilandsedijk. Volg deze 2,5 km.
- 25** Ga rechtdoor op de volgende rotonde en neem de tweede afslag naar de 's-Heerenbergseweg op de rotonde daarna.

- 26** Sla vervolgens linksaf naar de Ulenpasweg en volg deze 1 km.
- 27** Neem op de rotonde de 2e afslag naar de Plantsoensingel Zuid en sla aan het einde linksaf naar de Emmerikseweg. Gouden Handen bevindt zich links. **G**
- 28** Fiets terug en volg de Emmerikseweg. Vervolg de weg naar de Oudste Poortstraat en sla linksaf op de 's-Gravenwal.
- 29** Fiets langs het kasteel en ga rechtsaf op de Hofstraat. Houd links aan op de splitsing en volg de Molenstraat.
- 30** U vindt het Canadees Kanon op de Bleek aan de rechterkant op de Stadswal. **H**
- 31** Vervolg uw weg op de Molenstraat naar de Molenpoortstraat.
Sla linksaf naar de Zeddamsseweg.
- 32** Volg de weg ongeveer 1 km en steek de Drieheuvelenweg over. Vervolg uw weg op de Korensingel gedurende ruim 1 km.
- 33** Sla in Lengel linksaf naar de Chamavenstraat. Volg deze straat tot deze overgaat in de Hartjensstraat en steek de Burgemeester van Breemenweg over.
- 34** Volg de Hartjensstraat hierna ruim 1,5 km tot u Azewijn bereikt.
Sla rechtsaf de Molenweg op.

- 34** Volg de Molenweg tot de kruising met de Pastoor Meursstraat. Volg deze linksaf en het Oorlogsmonument van Azewijn bevindt zich aan uw rechterzijde, voor de kerk, naast een bankje. **I**
- 35** Vervolg de weg naar de Brummelhof. Sla op de Marssestraat rechtsaf. Fiets Azewijn uit en sla linksaf naar de Reefweg.
- 36** Volg de Reefweg en sla aan het eind linksaf naar de Driekoningenweg. Volg deze nogmaals tot het einde en sla rechtsaf naar de Rafelderseweg. Links, aan de Tappenweg, bevindt zich een monument voor een neergestorte RAF Stirling. **J**
- 37** Vervolg uw weg naar de Bluemerstraat. Volg de weg ongeveer 1,5 km. Steek de Slingerparallel over en sla rechtsaf naar de Oude IJsselweg.
Volg de Oude IJsselweg en steek de Slingerparallel weer over.
- 38** Ga op de rotonde linksaf naar Het Goor. Vervolg de weg naar de Buizerdweg en sla linksaf naar de Vogelenzangweg.
- 39** Sla rechtsaf naar de Hogeweg en sla meteen linksaf naar de Schoolstraat. Vervolg de weg naar het Speeltuinpad. Steek het water over en sla direct rechtsaf.

- 40** Sla rechtsaf het water over richting de Hutteweg en sla direct linksaf.
- 41** Sla linksaf naar de Hutteweg. U bevindt zich weer op het terrein van DRU Industriepark. **A**

Download route (GPX)
Open de route in een navigatie-app

Download

A

DRU DRU Industriepark, Ulf

Deze fietstocht begint in Ulf, op een terrein met een flink aantal industriële panden. Deze panden zijn onderdeel van de DRU, een voormalig ijzerfabriek. Zoals bij wel meer bedrijven, is er bij de DRU heel wat gebeurd tijdens de Tweede Wereldoorlog.

Volgens een krantenartikel van na de oorlog, verzette de directie van de DRU zich hevig tegen de Duitsers. Dat uitte zich op verschillende manieren.

1. Sabotage van de productie voor de Duitsers
2. Meer productie voor Nederland dan toegestaan
3. Verzet tegen 'Verlagerung' (beleid om

productie en materialen te leveren aan Duitsland ter ondersteuning van de oorlog)

Zo zou een hooggeplaatste Duitser zelfs tegen een directielid van de DRU gezegd hebben dat hij geen bedrijf kende waar zo weinig Verlagerung plaatsvond. Daar moest een einde aan komen!.

DRU heeft dan slecht voor Duitsland geproduceerd, voor Nederland des te meer. In 1941 moet de productie van pannen verplicht lager, maar de DRU produceert tien keer meer dan toegestaan. Zo wordt van alles gedaan om de Duitsers dwars te zitten. Deze acties zijn een vorm van passief verzet, iets wat veel gebeurt in de bezette gebieden. Bedrijven zoals de DRU doen wat ze kunnen om de Duitsers te ondermijnen. Tegelijkertijd proberen ze de eigen productie ten gunste van de Nederlandse bevolking op peil te houden.

B

Monument Oorlogskinderen, Sinderen

Drie spelende kinderen uit Sinderen worden, vlak voor de bevrijding, in al hun onschuld, per ongeluk geraakt door Engelse bommenwerpers. Het beeld van de drie spelende kinderen herinnert ons aan de tragiek die ook deel uitmaakt van de bevrijding.

Op 22 februari 1945, aan het einde van de Tweede Wereldoorlog, voltrekt zich een hartverscheurende ramp in Sinderen. Tijdens een beschieting tussen 'jagers' komen drie jonge kinderen door toedoen van een geallieerd vliegtuig om het leven. Voor de twee getroffen families is niets meer zoals het was;

hun levens zijn voorgoed getekend door dit aangrijpende verlies.

De drie kinderen zijn erg jong. Wimken (Wim) is vijf, Riki vier en haar broertje Gertje (Gerrit) is drie jaar oud.

Het monument is in 2009 onthuld en staat symbool voor deze gebeurtenis. Het benadrukt de wreedheid van oorlog, waarin zelfs kinderen het slachtoffer kunnen worden van het geweld. Het beeldje geeft weer dat er altijd spelende kinderen zullen zijn en dat dat ook altijd zo zal moeten zijn. De tekst nodigt uit: *'Kom met ons spelen... in het verleden, nu en in de toekomst...'*

Dinxperwick, Hellweg/Heelweg

Dit is Dinxperwick, een grensdorp. Dinxperwick is niet echt een dorp, de naam is een samenvoeging van twee dorpen, Dinxperlo en Suderwick. Je staat hier letterlijk op de grens tussen Nederland en Duitsland, terwijl dat in het dagelijks leven nauwelijks zichtbaar is.

Hier ligt de straat Hellweg/Heelweg, waar Dinxperlo en Suderwick elkaar ontmoeten, en het is moeilijk voor te stellen dat hier de grens loopt. Aan de ene kant van de straat zijn de Nederlandse huizen, en aan de andere kant de Duitse, maar in de manier waarop mensen met elkaar omgaan, merk je niets van die scheiding.

Als je om je heen kijkt zie je dat de mensen hier gewoon hun gang gaan. Een buurman groet zijn overbuurvrouw in het Duits, terwijl een groepje kinderen op de hoek van de straat met elkaar speelt in een mix van Nederlandse en Duitse taal.

Het is alsof de grens hier al generaties geleden is vervaagd. Het lijkt heel vanzelfsprekend voor de mensen hier om samen te leven, alsof die grens nooit echt iets betekend heeft. Dat is weleens anders geweest.

Bij de grenssteen is een verhaal te lezen over hoe het ooit geweest is. Een Duitse man die in Dinxperlo voer wil halen voor zijn kippen, moet tol betalen om dit voer de grens over te nemen. De man laat zich niet tegenhouden en lokt zijn kippen naar de Nederlandse kant, zodat ze daar te eten krijgen. Een uitdaging voor de douaniers, die hier niets tegen kunnen doen. Ze besluiten een witte haan met rood en blauw te beschilderen, iets waar de Süderwicker op zijn beurt maar mee om dient te gaan.

In de oorlog ligt er prikkeldraad over de weg zodat er niet gemakkelijk van de ene naar de andere kant gegaan kan worden. Vandaag is er vooral samenwerking en maakt men gebruik van de voordelen van beide kanten.

D

Wasserschloß Anholt (DE)

Kasteel Anholt werd in 1945 voor bijna 80% verwoest. Na de wederopbouw zijn delen van het kasteel opengesteld voor publiek. Je kunt er nu onder andere de mooie kamers met kunst, de oude toren en de middeleeuwse keuken bekijken.

In het hoofdkasteel is de grootste, historisch-gegroeiende schilderijenverzameling uit privé-bezit van Nordrhein-Westfalen (700 stuks) tentoongesteld. Je vindt hier belangrijke schilderijen van bekende meesters uit de 17e eeuw, zoals de Nederlandse schilders

Rembrandt van Rijn, Jan van Goyen en Gerard ter Borch. Ook zijn er werken van Vlaamse, Duitse, Spaanse en Italiaanse kunstenaars, zoals Jan Breughel, Holbein, Murillo en Salvator Rosa.

Een grote collectie van Chinees, Japans, Nederlands en Duits porselein uit de 17e en 18e eeuw, als ook renaissance- en barokmeubelen (o.a. in Boulletechniek) maken ook deel uit van de collectie.

E

Monument Hulp aan Gevangenen, Megchelen

In maart 1945, als het einde van de oorlog in zicht komt en de geallieerde troepen steeds verder oprukken, heerst er chaos in het werkkamp Rees. Dit kamp, gelegen in Duitsland dichtbij de Nederlandse grens, is onderdeel van een netwerk waar dwangarbeiders onder erbarmelijke omstandigheden te werk zijn gesteld door de nazi's.

De gevangenen, voornamelijk afkomstig uit bezette gebieden zoals Rotterdam en Haarlem, lijden zwaar in het kamp door honger, ziekte

en uitputting. De aanhoudende druk van de naderende geallieerden zorgt echter voor verwarring onder de Duitse bewakers, waardoor honderden gevangenen de kans krijgen te ontsnappen. Velen van hen steken de grens over en zoeken hun toevlucht in Nederland.

In dorpen zoals Megchelen komen zij uitgeput, verzwakt en vaak gewond aan. Juist Megchelen, omdat dit vanuit Rees het eerste dorp over de grens is. Ondanks de dreiging van vergeldingsacties door de Duitse bezetters, aarzelen de inwoners van Megchelen niet en bieden de ontsnapte gevangenen onderdak, voedsel en kleding. Mannen, vrouwen en kinderen delen wat ze kunnen missen en zorgen ervoor dat de vluchtelingen verborgen blijven voor de bezetter.

Het monument staat symbool voor de moed en het medeleven van de dorpelings die, ondanks de zware omstandigheden en het gevaar voor henzelf, hun medemensen hebben geholpen te overleven.

De Moezeköttel, Megchelen

Voor u staat de kleinste nog bestaande noodwoning in het land, genaamd De Moezeköttel. De naam alleen al wekt nieuwsgierigheid, want wat is nou eigenlijk een 'Moezeköttel'? Letterlijk vertaald betekent dat 'muizenkeutel' – een grappige, bijna schattige naam voor dit gebouwtje.

Het is geen groot, statig huis, maar een eenvoudige, geïmproviseerde woning, gebouwd in 1945 net na de oorlog, met de schaarse materialen die beschikbaar zijn. De oorlog heeft dan diepe sporen nagelaten; veel huizen zijn verwoest of zwaar beschadigd. Voor veel gezinnen betekent een noodwoning zoals deze, een tijdelijke oplossing om het leven weer

op te pakken. Toch blijkt dat soms jaren te duren.

De Moezeköttel staat symbool voor de wederopbouw in een tijd waarin niets vanzelfsprekend is. Het huisje is klein en eenvoudig, maar voor de mensen die er wonen, is het een plek om opnieuw te beginnen.

Vaak wonen er gezinnen die door bombardementen of evacuaties alles zijn kwijtgeraakt. Zij proberen met moed en doorzettingsvermogen hun leven weer op te bouwen, ondanks de chaos en de puinhopen na de oorlog.

De noodwoning zelf bestaat nog altijd, maar is niet meer bewoond. De Moezeköttel is nu ingericht als museum en getuigt van de periode na de oorlog waarin iedereen, met veel moeite en creativiteit, weer zijn weg probeert te vinden.

Voormalig klooster, 's-Heerenberg

Dit pand is een voormalig klooster dat aan het eind van de oorlog actief gebruikt wordt als noodhospitaal.

Op vrijdag 2 februari 1945 arriveren de eerste 48 zieken in het Patersklooster in 's-Heerenberg. Het is slechts het begin, want er volgen er nog velen. Voor de verzorging van de patiënten zijn aanvankelijk nauwelijks middelen beschikbaar, zo plotseling is het noodziekenhuis opgezet, dat het aan alles ontbreekt.

De bevolking van 's-Heerenberg wordt daarom opgeroepen alles te geven wat gemist kan worden. De oproep is ondertekend door NSB-

burgemeester Pinkster, de Duitse Hauptman Wendt (die kortstondig Ortskommandant was), pastoor Horsthuis en de huisartsen Kok en Dael. De inwoners van Bergh laten zich van hun beste kant zien en dragen bij waar mogelijk.

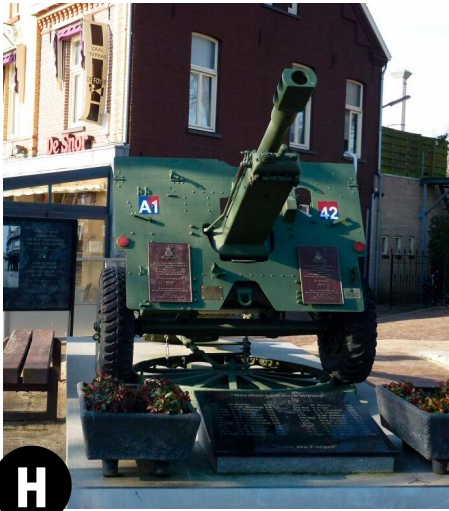
De eerste patiënten zijn afkomstig uit Kamp Rees. Door de slechte omstandigheden daar, zijn ze ernstig ziek en verzwakt. Ze zitten onder de luizen en hebben grote, ontstoken wonden op hun benen en rug. Bijna iedereen heeft diarree, en velen kampen daarnaast met ziektes zoals longontsteking, pleuritis, tyfus of dysenterie. Wie aan tyfus of dysenterie lijdt, wordt na zonsondergang – als de geallieerde jachtvliegtuigen niet meer actief zijn – met paard en wagen naar het evacuatieziekenhuis in

Harreveld gebracht, dat beter is uitgerust dan het noodziekenhuis in 's-Heerenberg.

Op 1 april is de bevrijding. Al op de avond van 31 maart betreden Canadese soldaten het noodziekenhuis, dat pal aan de grens ligt. De volgende dag verzamelen het personeel en enkele patiënten zich aan de voorkant van het klooster en kijken toe hoe het Canadese leger Nederland binnentrekt.

's Avonds is er op de binnenplaats aan de achterkant van het klooster een groot feest, waarbij zelfs de nonnen met de Canadezen dansen. Toch volgt er de volgende dag een domper op de feestvreugde. Een Canadese officier komt het klooster opeisen om er een veldhospitaal van te maken. Het noodziekenhuis moet wijken.

Met hulp van de Canadezen volgt een zoektocht in de omgeving naar een nieuw gebouw om het noodziekenhuis in onder te brengen, maar er is niets geschiks te vinden. Zo eindigt een periode vol ontberingen, hulp en veerkracht, waarin een gemeenschap samenkomt om te helpen waar zij kan.

H

Kanon, 's-Heerenberg

Hier staat een groot Canadees kanon dat in de Tweede Wereldoorlog in het oosten van Nederland gebruikt is. 's-Heerenberg is een van de eerste steden boven de Rijn die bevrijd worden. Daarom is hier het kanon in 2009 geplaatst.

Terug naar 1945. De bevrijding leidt tot discussies en vragen over wat nu te doen. Er ontstaan plannen om grote delen van Duitsland te annexeren. Zo ook Elten, een

aantal kilometer verderop gelegen plaatsje aan de Duitse zijde van de grens. Dit wordt niet alleen beschouwd als genoegdoening voor de geleden oorlogsschade en een straf voor de Duitse agressie, maar ook als oplossing voor de dreigende overbevolking in Nederland. Daarnaast bestaat de angst dat Duitsland opnieuw een bedreiging gaat vormen, waardoor de roep om annexatie verder wordt aangewakkerd.

Hoewel er in de regering onenigheid bestaat over deze annexatie, met zowel voorstanders als tegenstanders, blijkt koningin Wilhelmina hier positief over te zijn. In de zomer van 1946 legt de Nederlandse overheid bij de geallieerden een vordering neer van 4980 km² Duitse grond.

In 1948 stemmen de geallieerden in met een bescheiden annexatie van 69 km², waaronder de Duitse plaatsen Süderwick bij Dinxperlo, Elten bij Lobith en Tüddern (Tudderen) bij Sittard, samen 10.000 inwoners. De overdracht vindt plaats op 22 en 23 april 1949. Voor de Duitse inwoners heeft dit onverwachte voordelen: in Nederland gelden minder rantsoeneringen en de horeca beleeft een bloeiperiode. Zoals bewoners uit Elten er later over zeggen: *'De kasteleins halen 'Schuppen mit Geld' binnen...'*

I

Oorlogsmonument, Azewijn

Sara Betty Strauss is een Joodse vrouw, en wordt, zoals alle Joden in de Tweede Wereldoorlog vervolgd. Een belangrijk deel van haar leven speelt zich af in Azewijn.

Haar ouders worden in februari 1943 als een van de eerste Joden in 's-Heerenberg weggevoerd. Betty kan met haar zus Diny en broer Harry nog op tijd onderduiken. Harry zit ondergedoken in Azewijn. Betty komt samen met haar zus in Dieren terecht. In januari 1944 wordt het te gevaarlijk voor de twee zussen om te blijven, waarop ze op

de fiets naar Azewijn worden gebracht. Ze kunnen bij Joep Garben terecht, waar Harry ook al ondergedoken zit.

In Azewijn overleeft Betty samen met haar broer en zus de oorlog. Hun broer Joseph, die in Duitse krijgsgevangenschap zit, overleeft de oorlog ook.

Tijdens haar onderduik bij de familie Garben, schrijft Betty het gedicht Onze Cabine. Ruim 75 jaar later vormt dit gedicht de inspiratie voor het Verzetsmonument dat op 1 april 2021 in Azewijn is onthuld. Betty is op dat moment nog in leven en viert later die maand haar 101e verjaardag. Twee jaar later, op 18 augustus 2023, overlijdt Betty, op 103-jarige leeftijd.

Betty met haar zus en broer

Monument RAF, Etten

Op 26 maart 1943 verongelukt bij Etten in Gelderland Short Stirling I N-3709 van RAF 7 squadron. Het vliegtuig is op de terugweg van een bombardementsvlucht over Duitsland.

Wanneer het vliegtuig de Duits-Nederlandse grens passeert, is het al door Duits luchtafweer in brand geschoten. Een Messerschmitt 110 nachtjager schiet het toestel neer. De zevenkoppige bemanning komt hierbij om het leven.

Op 26 maart 2017, exact 75 jaar na de crash, wordt hiervoor een monument onthuld. Bij de plechtigheid zijn ongeveer 20 nabestaanden van de bemanningsleden aanwezig.

A DRU Industriepark, Uft

Dit is het einde van deze fietsroute met een verzameling aan verhalen rondom oorlog en vrijheid in deze regio. Het is belangrijk dat we de verhalen niet vergeten.

De fietsroute is een aanvulling op het Vrijheidskwartet, een initiatief vanuit het Regioprogramma Vrijheid Achterhoek en Liemers. Meer informatie over de andere vier routes en het Vrijheidskwartet kunt u vinden op de site van het Nationaal Onderduikmuseum.

Regioprogramma Vrijheid Achterhoek en Liemers

Ook benieuwd naar de vier andere fietsroutes uit deze serie? Deze routes vullen elkaar aan, maar zijn ook afzonderlijk af te leggen.

Een kwartet met betekenis

Het Vrijheidskwartet is meer dan een spel; het is een verbinding van verhalen, monumenten en gebeurtenissen die een belangrijke rol hebben gespeeld in de Tweede Wereldoorlog. Dankzij de input van de gemeenten worden lokale herinneringen en thema's op een toegankelijke manier gedeeld.

Het kwartet is ondersteund door de Provincie Gelderland.

Het kwartet is verkrijgbaar in het Nationaal Onderduikmuseum.

Bekijk alles over de
Vrijheidsroute

GRENSLAND
GRENLAND

GELDERLAND
in VRIJHEID

De fietsroutes Vrijheid zijn gerealiseerd vanuit het **Programma Vrijheid Achterhoek en Liemers**, met ondersteuning door de provincie Gelderland.

Deelnemende gemeenten:

Aalten, Berkelland, Bronckhorst, Doetinchem, Duiven, Montferland, Oost Gelre, Oude IJsselstreek, Westervoort, Winterswijk en Zevenaar, in samenwerking met de Duitse grensstreek.

Team Vrijheid

Tekst fietsroutes: Lasse Wenting
Redactie: Gerda Brethouwer,
Aileen Temming en Miriam Szalata
Vormgeving: Ben Lammers

Meer informatie:

info@onderduikmuseum.nl
telefoon: 0543 47 17 97

nationaal
onderduikmuseum